Oponentský posudek na bakalářskou esej

Veronika Pokorná, Problémy dlouhodobě nezaměstnaných žen pečujících o malé děti s uplatněním se na trhu práce, strategie jejich jednání a faktory, které tyto strategie ovlivňují (z perspektivy aktérek), Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, Praha 2011, 76 stran textu + příloha.

Problematika nezaměstnanosti, zejména té dlouhodobé, představuje závažný fenomén současné společnosti. Autorka předložené bakalářské eseje si uvážlivě ze široké škály otázek zvolila jeden dílčí problém, a to nezaměstnanost matek malých dětí. Její cílovou skupinou se staly dlouhodobě nezaměstnané ženy, které pečují o malé dítě ve věku od tří do deseti let ve Středočeském kraji, konkrétně na „okrese“ Mělník.

Veronika Pokorná koncipovala svoji bakalářskou esej vedle úvodu a závěrečného shrnutí do tří základních bloků. V prvním z nich (s. 8-15) se v širších souvislostech zabývala problematikou nezaměstnanosti, kam zahrnula vedle samotného fenoménu nezaměstnanosti (zejména té dlouhodobé) i význam práce a zaměstnání pro člověka a v případě ztráty zaměstnání přehled o případné podpoře ze strany státu, tedy státní politice zaměstnanosti a státní sociální podpoře.

Ve druhém bloku (s.16-29) se soustředila na „svoji cílovou skupinu“ – ženy pečující o malé děti, a to především na situaci při nesnadné kombinaci péče o dítě a zaměstnání žen v České republice. Stručně se rovněž dotkla postavení žen v historickém a kulturním kontextu, postavení současné české ženy ve společnosti a v rodině a diskriminačního jednání zaměstnavatele z důvodu pohlaví.

Stěžejní třetí blok (s. 30-67) věnovala Veronika Pokorná vlastnímu výzkumu. V první části předložila charakteristiku metodického přístupu, kdy vymezila poměrně široce pojatý výzkumný problém („Problémy dlouhodobě nezaměstnaných žen pečujících o malé děti s uplatněním na trhu práce a strategie jejich jednání“) a formulovala tři výzkumné otázky (1. Jaké problémy vnímají matky malých dětí při hledání zaměstnání?, 2. Jaké strategie volí matky malých dětí, pokud se jim uplatnit se na trhu práce dlouhodobě nedaří? a 3. Jaké faktory ovlivňují strategie jednání dlouhodobě nezaměstnaných matek malých dětí?). K řešení vytýčeného úkolu zvolila kvalitativní výzkum a polostrukturovaný rozhovor jako techniku sběru dat u výzkumného vzorku celkem šesti respondentek, které splňovaly přesně vymezená kriteria výběru. Dále popsala průběh výzkumu, sběru dat i analytického postupu. Druhá část tohoto třetího bloku obsahuje vyhodnocení výzkumu, kdy autorka postupovala v souslednosti podle stanovených výzkumných otázek. Tato pasáž představuje nejpřínosnější část předkládané bakalářské eseje, kdy Veronika Pokorná přehledně seznamuje čtenáře s postupnými dílčími kroky svého analytického postupu a jejich interpretací.

Text bakalářské eseje uzavírá poměrně obsažné (s. 68-71) a srozumitelně formulované závěrečné shrnutí, následované „Seznamem použitých zdrojů“, „Seznamem použitých zkratek“ a „Seznamem příloh“.

Bakalářská esej Veroniky Pokorné jako celek vykazuje velmi dobrou úroveň, a to jak po obsahové, tak po metodické stránce, ale i z hlediska formálního zpracování. (Zde bych ocenila zejména zpracování tabulek či grafů, kde nechybí náležité označení tj. číslo tabulky

/grafu/, název a uvedení zdroje.) Po otevření práce je na první pohled patrné, že autorka přistoupila k řešení zadaného úkolu zodpovědně a s patřičnou pečlivostí. Pokud bychom při detailním pohledu hledali případné nedostatky, jedná se spíše o drobnosti. Konkrétně např. až neúměrně dlouhý název bakalářské eseje (šlo by pravděpodobně řešit formou podtitulu) či nepříliš logická kombinace arabských a římských číslic při označování podkapitol v obsahu i ve vlastním textu. Dále se jedná třeba o v odkazech na literaturu často i několikanásobné uvádění stejného zdroje na jedné stránce textu místo jednoduchého „tamtéž“ (srv. např. s. 12, 13, 17, 22, 31 atd.) nebo o užívání slůvka „viz“ s tečkou (srv. s. 26, 35). Popřípadě -a to je spíše jakási „perlička“- z pozice autorky formulace slovního spojení „zpracováno autorem“ (srv. s. 27, 36), ačkoliv se jedná o samotnou autorku, která se navíc ve vlastním textu zabývá genderově zaměřenou tématikou. Snad jedinou podstatnější výhradou z mého pohledu je poměrně nízký počet oslovených respondentek, respektive realizovaných rozhovorů (celkově šest).

Souhrnně autorka bakalářské práce prokázala, že je schopna si vytýčit přiměřený výzkumný cíl, že dovede shromáždit k jeho řešení potřebná data a tato data odpovídajícím způsobem zpracovat a následně formulovat přiměřené závěry. Závěrem lze konstatovat, že bakalářská esej Veroniky Pokorné jednoznačně splňuje požadavky, které jsou na tento typ studentských prací kladeny a doporučuji ji proto k obhajovacímu řízení. Navrhuji, bez ohledu na některé nedostatky, výsledné hodnocení „výborně“.

20. srpna 2011 Miloslava Turková